

BV De Boerinnkens : 70ste Verjaardag

Moest de legendarische Antwerpse Biljartvereniging De Boerinnkens vandaag nog bestaan dan vierden ze hun 70ste verjaardag. Opgericht tijdens de oorlog in 1941 zou deze club gedurende meer dan 50 jaar een niet te onderschatten bijdrage leveren aan de Belgische biljartsport.

Fig. 1 : Clubschildjes van De Boerinnkens

Het was de periode dat de provincie Antwerpen wel het wereldcentrum leek van het topbiljart. René Gabriëls, René Vingerhoedt, Clément Van Hassel, Jos Vervest, Tony Schrauwen, Raymond Steylaerts, Raymond Ceulemans, Ludo Dielis en Willy Wesenbeek, wat een ongelooflijke wheelde!

Fig. 2 : Vlnr. Raymond Ceulemans, Tony Schrauwen, Clem Van Hassel, Jos Vervest, Ludo Dielis en Henri Debunne.

Wat was het geheim van het succes van de Boerinnekens? Een mengeling van passie voor de biljartsport, toptalent, kameraadschap, inzet, samen plezier maken en feesten, financiële middelen, organisatietalent, en dat alles samengebond op een unieke locatie, de gelagzaal van de Koninklijke Vlaamse Opera aan de van Ertbornstraat te Antwerpen waar nu de Brasserie Gustav gevestigd is.

Terwijl in de Opera hoge noten werden gehaald, werd er in de gelagzaal op topniveau gebiljart. Net voor de pauze van de operavoorstellingen rinkelde er in de gelagzaal luid een bel, waarbij snel alle biljartballen werden afgetekend en de biljarts werden afgedekt. Er stonden vier biljarts : een 2m85, een 2m30 en twee 2m10.

Drie wereldkampioenen zou De Boerinnekens voortbrengen: Van Hassel (Madrid 1949, Vrijspel), Vervest (Dusseldorf 1962, West-Berlijn 1964, Kader 47/2) en Schrauwen (Groningen 1969, Kader 47/2). Steylaerts zou er in 1948 door de microbe van het artistiek biljarten worden aangestoken.

Naast topspelers hadden ze bij De Boerinnekens ook een keur aan nationale en internationale arbiters in huis zoals Max Boeken, John Merckaert, Louis De Waegemaeker, Joseph Fatta, Raymond Bossaert en Prosper Van de Velde. John Merckaert, ook nog voorzitter van de club, was zelf nog Belgisch Kampioen geweest in excellentieklasse en was een verdienstelijke ereklasser in het kader. Hij was ook de trainingspartner van Van Hassel. Geen mannen die je blaasjes kon wijsmaken of van hun stuk brengen door eens kwaad te kijken bij een gepikte stoot.

Fig. 3 : De 6 asen van de arbitrage vlnr. John Merckaert, Frans Sterckx, Louis De Waegemaeker, Joseph Fatta, Max Boeken en Prosper Van de Velde

In 1942 al zouden de Boerinnekens starten met het vijfkamp criterium wat in 1951 zou uitgroeien tot de Internationale Pentathlon. De keur van de biljartsport zou hier over de jaren

heen defileren met namen als Piet van de Pol, Kees de Ruyter, René Vingerhoedt, Jos Vervest, August Tiedtke, Tony Schrauwen, Clément van Hassel, Walter Lütgehetmann, Siegfried Spielmann, Henk Scholte, Tini Wijnen, Johann Scherz, Müller, José Galvez, Emile Wafflard, Laurent Boulanger, Leo Corin, Joaquin Domingo, Jean Marty, Raymond Ceulemans, Ludo Dielis, Jan Arnouts, Christ van der Smissen,

Fig. 4 : Vlnr. Jean Marty, Laurent Boulanger, José Galvez, Tony Schrauwen, Siegfried Spielmann

De Duitser August Tiedtke, toen reeds tweevoudig wereldkampioen pentathlon en artistiek biljart, arriveerde in de Scheldestad zonder biljartkeu. Geen probleem voor “den Duits”, hij leende de eerste de beste stok en won de eerste internationale uitgave! Bij het tienjarig bestaan van de biljartvereniging in 1951 en de eerste internationaal pentathlon werd de volgende terugblik gepubliceerd in het programmaoverzicht :

Reeds ruim tien jaren zijn verlopen sinds 14 Mei 1941 datum waarop onze vereniging werd opgericht.

Met 17 leden werd van wal gestoken, waarvan er thans nog zeven deel uitmaken van onze vereniging, namelijk de heren Antoine BAUWENS, Ere-Voorzitter, Michel HUYGEN, Ere-lid, Frans MEYVISCH, Penningmeester, Piet MEYERS, Raadslid (nvdr toenmalig uitbater van de gelagzaal), Léon DEMELENNE, Adj. Penningmeester en ondergetekende.

Twee leden mede-stichters ontvielen ons door de dood, de Heren Isidoor COLLIN, in leven onder-voorzitter, en Henri CELEN, een van onze meest toegewijde leden.

Van degenen, die in de loop der voorbije jaren ons ledental vergrootten, overleden inmiddels: de Heren A. Darimont, Jan Lins, Jos. Meeusen en Luis Smets. De herinnering aan onze afgestorven leden zal ons steeds bijblijven.

Reeds na enkele maanden activiteit, zagen wij ons verplicht ons ledental, hetwelk oorspronkelijk op maximaal dertig was vastgesteld, uit te breiden, ingevolge het groot aantal nieuwe leden, die zich in onze kring wensten te zien opgenomen. Ten einde de stroom van aanvragen tot lidmaatschap in te dijken, werd door het bestuur besloten slechts de kandidaturen in aanmerking te nemen, die zich onvoorwaardelijk bereid verklaarden uitsluitend de kleuren van onze vereniging in alle officiële competities en tournooien te verdedigen. Tevens werd het maximaal ledental tot vijftig opgevoerd.

Onze vereniging had zich van haar oprichting al aangesloten bij de Biljart Federatie der Provincie Antwerpen, Afdeling Antwerpen, om haar leden de gelegenheid te geven aan de door dit verbond en zijn aangesloten clubs ingerichte kampioenschappen, schalenverspelingen en tournooien deel te nemen. Onze leden mochten tijdens de vijf sportseizoenen, dat onder het beleid van dit organisme werd gespeeld, tal van overwinningen boeken. Deze hier alle opsommen zou ons te v r leiden.

Nadat de door het bestuur der B.F.P.A. met de Beheerraad van de Koninklijke Belgische Biljartbond-Liefhebbers begin 1946 gevoerde besprekingen – in verband met een mogelijke aansluiting der Antwerpse clubs bij de K.B.B.-L. – in het slop waren geraakt werd door de Heren Clément Moens, (Voorzitter van B.C. Universiel), Piet Meyers en ondergetekende het initiatief genomen nieuwe onderhandelingen aan te knopen met het Bestuur van de Nationale Bond. Zeer interessante voorwaarden werden bereikt en de aansluiting van de grote meerderheid der clubs, waaronder de onze, werd dan ook kort daarop werkelijkheid.

Hierdoor kwam het talent van onze sterke spelers nog meer tot ontplooiing en ras mochten wij het genoegen smaken ons lid Clément Van Hassel een nationale en een Europese kampioenschapstitel te zien veroveren na record-prestaties. Dat hij het hier niet bij zou laten, bewees hij in de daarop volgende jaren door nog tal van nationale en internationale kampioenschappen te winnen, waaronder een wereldkampioenschap vrijspel te Madrid. Ook Jos. Vervest wist zich vlug in de hogere regionen te doen gelden, nadat hij in 1947 het eerste klasse kampioenschap op kader 47/2 en tevens zijn kwalificatie voor de Ere-klasse had verworven. Ofschoon hij nog slechts éénmaal de kans kreeg op internationaal terrein uit te komen, viel hem reeds een schitterende vierde plaats te beurt in het 47/2 kader Europees kampioenschap te St. Etienne in 1949 betwist.

Nationale kampioenschappen werden verder nog in de wacht gesleept door Rik Snoeys, tweemaal kampioen van België 1ste klasse kader 38/2 en kampioen van België 2de klasse kader 47/2 met promotie naar de eerste klasse. Ook van hem verwachten wij, dat hij onze suksessenlijst in de komende jaren nog zal aanvullen.

Nog één onzer leden, Sportleider John Merckaert, gelukte erin het 1ste klasse kader 38/2 kampioenschap van België op zijn naam te schrijven, hierbij eveneens promoverend tot de Ere-klasse van deze specialiteit.

Door de overwinning te behalen in het 3de klasse kampioenschap op kader 45/2 in 1948 te Gent, wist Staf Verstuyft ook zijn naam te plaatsen op de ere-lijst der Belgische kampioenen. Ook hij wist naar hogere klasse te promoveren.

Onze kampioenenlijst zou niet volledig zijn, moesten wij niet het genoegen gehad hebben ook het 4de klasse kader 47/2 kampioenschap van België te zien winnen door een onzer leden, namelijk Marcel Bourgeois. Hij haalde deze krachttoer uit te Courcelles in 1950.

Velen der onzen wisten zich bovendien nog in een of andere nationale eindronde te spelen; anderen weer behaalden gewestelijke en/of districts-kampioenschappen. Ook zij wezen hierom hartelijk gelukgewenst.

Ook aan het bondsleven hebben verschillende onder ons actief deelgenomen. Ons oud-lid Raymond Declercq heeft gedurende lange tijd de gelden van het Gewest Antwerpen beheerd, tot hij door werkomstandigheden belet moest geven. Léon Demelenne vertegenwoordigde gedurende enkele jaren, in nauwe samenwerking met ondergetekende, het Gewest Antwerpen bij de Beheerraad van de K.B.B.B.-L. In hun hoedanigheid van internationaal scheidsrechter, hebben Marcel Provo en Piet Meyers tal van belangrijke wedstrijden geleid en tot een goed einde gebracht.

In 1947 werd door onze lokaalhouder, Piet Meyers, het ere-kenteken gecreëerd hetwelk elk jaar in eigendom zou worden toegekend aan het lide, of de leden, die zich in het afgelopen jaar het verdienstelijkst zouden hebben aangesteld. Mochten tot nog toe dit prachtig bewijs van waardering ontvangen : de Heren A. Bauwens, Ere Voorzitter, Cl. Van Hassel, wijlen H. Celen, F. Meyvisch, L. Demelenne, H. Acket en ondergetekende. Als erkentelijkheid voor dit blijvend gebaar, achtte het Bestuur zich dan ook verplicht de Heer P. Meyers eveneens het ere-teken aan te bieden.

Om te besluiten, wens ik hier aan al mijn collega's die samen met mij gedurende een al of niet langere tijd mede het bestuursroer in handen hebben gehad, mijne grote erkentelijkheid uit te drukken voor de diensten, die zij aan onze vereniging in 't bijzonder en aan de biljartsport in 't algemeen, hebben bewezen. Zij wezen er van overtuigd, dat het mij steeds een genoegen is geweest met hen samen te werken tot groter heil van onze vriendenkring en van onze geliefde biljartsport!

Goed heil Boerinnekens!

*L.C. DRUART
Voorzitter.*

De programmaboeken voor de Pentathlon waren publicitaire pareltjes tot 100 bladzijden dik en bieden een prachtige staalkaart over een periode van 40 jaar van de gedrukte reclame in die tijd en wat er in trek was bij de mensen. Nu springen we een gat in de lucht als we voor een biljarttoernooi 5 sponsors vinden. Uiteraard waren ook de wedstrijdroosters, de biografie van de spelers met foto's en de obligate inleidingen toegevoegd. Leuker wordt het als de wedstrijdroosters door de aandachtige toeschouwer netjes werden ingevuld of zelfs ingekleurd. Het geeft nog maar eens aan dat De Boerinnekens draaide als een geoliede machine. Naar verluidt droeg ook de stad Antwerpen een steentje bij tot de organisatie van de Pentathlon.

Fig. 5 : Programmaboekje van 1948 met ingevulde resultaten

	NAMEN DER DEELNEMERS	1	2	3	4	5	KLASSERING			
							WEDSTRIJDEN		PUNTEN	PLAATS
							GEW.	VERL.		
1	DE LOMBAERT Henri	V 47/2 71/2 B 3 B	181-5 56-11 32-4 50-11 17-30	76-4 150-9 77-9 39-13 19-38	19-1 107-5 100-4 31-14 20-32	2-2 50-3 53-4 38-16 20-36		4-1 4-1 3-2 4-1	0 Kl. nadel. geest. 5	5 15-0
2	ROMBOUTS Frans	V 47/2 71/2 B 3 B	160-5 120-11 80-4 32-11 20-30	160-7 95-11 76-6 50-20 20-31	2-2 55-4 34-5 16-13 20-29	145-19 86-11 80-7 46-16 17-31	4-1 3-2	4-1 4-1	4 9	4 9-11-4
3	SNOEYS Henri	V 47/2 71/2 B 3 B	160-4 112-9 80-9 50-13 20-38	150-7 120-11 80-6 53-20 9-31	V 47/2 71/2 B 3 B	3-1 120-7 28-5 50-19 20-27	4-1 3-2	4-1 3-2	4 10	3 10-10-4
4	VAN HASSELT Clément	V 47/2 71/2 B 3 B	200-1 112-5 32-4 50-14 18-32	200-2 150-4 100-5 50-13 19-29	V 47/2 71/2 B 3 B	200-6 150-6 25-5 18-7 50-14 20-35	3-2 4-1 4-1		8 15	1 11-4-6
5	VERVEST Joseph	V 47/2 71/2 B 3 B	200-6 150-3 100-4 50-16 12-36	200-19 150-11 54-7 50-16 20-31	200-1 86-2 129-6 100-5 40-19 11-27	V 47/2 71/2 B 3 B	4-1 4-1	3-2 4-1	4 11	2 10-5-4

Alfons Van Brusselen
IN- EN VERKOOP
HERSTELLING - ONDERHOUD
BUREELMACHINES - VULPENNEN
BUREELBENODIGDHEDEN
BUREELMEUBELN
Tel. 78550
HOOFDHUIS - BREDERODESTRAAT 178 - ANTWERPEN 2 - BIJHUIS - STATIESTRAAT 46 - BERCHEM

Clement Van Hassel
BILJARTS -
LAKENS - BALLEN - QUEUE'S
CAFÉ - MEUBELN EN SPELEN
HERSTELLINGEN
Calershoflaan 23 - MERKSEM - Tel. 45.97.50

De jaarlijkse bals van De Boerinneken na afloop van de Pentathlon waren legendarisch. De heren werden in smoking verwacht, de dames in avondkleed. Elk bal werd ingezet en afgesloten met het bekende lied "Ziet de boerinnekes met hun rokskes zwaaien, ge ziet er lossen deur van achter en ...". Aan de menu's is te zien dat er niet op een frank meer of minder werd gekeken. De Boerinneken stonden dan ook wel bekend als een chique club. Aan de foto's valt af te leiden dat de ambiance erg groot was, zelfs bij het bedienend personeel dat met ijsemmers op het hoofd meedanst.

Fig. 7 : Eén van de vele feesten

In 1952 nam Clément Van Hassel de gelagzaal over van Piet Meyers. Clément en zijn tweede vrouw Polleke zouden er sportief en financieel gouden jaren beleven. Naar verluidt draaide de gelagzaal op volle toeren. Door de vele sportieve successen van de biljartvereniging op nationaal en internationaal vlak waren ze vaak te gast op het Schoon Verdiep van het Antwerpse stadhuis met de ploeggenoten.

Fig. 8 : Polleke in echte Boerinnekens-klederdracht overhandigt een geschenk op het stadhuis

Clément die op zoek was naar een rustige ruimte om te trainen vond deze in de kelder van de opera. Hier werd een 2m10 biljart geplaatst met bijhorende bar, men mag tenslotte geen half werk leveren. Clément zou er trainen, Tony Schrauwen zou er les geven, vraag maar aan Ludo Vranckx van BC Avenue die er als 11-jarige knaap ingewijd werd in het biljartspel. De balken in het plafond waren bedekt met schuimrubber om het hoofd niet te stoten. Clément niet van de grootsten, kon er zo onderdoor lopen. Uit één van de pilaren moest ook wat steen weggevijsd worden om overal een goede afstoot te garanderen. Volgens meerdere bronnen, onder andere de toenmalige stoker van de stad Antwerpen, verantwoordelijk voor de verwarming van de Opera met vaste stek in de kelder, werd er daar menig feestje gebouwd.

Naast de organisatie van de Pentathlon werden er door de Boerinnekens ook (Belgische) Kampioenschappen ingericht, en werd er steun verleend aan andere kampioenschappen en goede doelen. Toen in het seizoen 1964-1965 in Antwerpen het wereldkampioenschap pentathlon werd georganiseerd, was deelnemer Koya Ogata uit Japan regelmatig aanwezig in de gelagzaal. Ogata zou Ceulemans in het Sportpaleis een pandoering geven in het driebanden. Raymond was wel de onbetwiste eindoverwinnaar met Tony Schrauwen als verdienstelijke tweede. Ogata zou zesde van de zeven deelnemers worden. In het onderdeel driebanden eindigde hij als eerste.

Fig. 9 : Koya Ogata, links, op bezoek bij De Boerinnekens

In 1966 startte De Boerinnekens met een maandblad voor interne doeleinden. In het 2de nummer van 5 oktober lezen we het volgende : "Nu onze sympathieke Clem Van Hassel besloten heeft de zware en vermoeiende competitie biljartsport vaarwel te zeggen en zich uitsluitend aan de belangen van onze club gaat wijden, is de aanwerving van de jonge biljartvirtuoos Tony Schrauwen, voor ons een zeer goede meevaller. Het vaandel, dat zoovele jaren door onze Clem werd gedragen gaat over in de handen van een eenvoudige Kempenzoon, waarvan de enorme kwaliteiten als biljartsporter ons het grootste vertrouwen schenken."

En verderop : "Dit brengt mij op een der meest kritieke aspecten van de huidige biljartsport en de latente dreiging, in het bijzonder voor onze club, van de geleidelijke veroudering van onze spelers; het afdrijven naar het zo verleidelijke en ogenschijnlijk meer genotverschaffende driebandenspel, terwijl de vaste basis van de biljartsport het vrijspel en de kader schromelijk vernalatigd worden. Het is volgens mij de hoogste tijd, dat in onze club de klassieke opleiding van jonge en begaafde krachten ernstig ter hand wordt genomen met het doel door de broodnodige verjonging onzer rangen in de toekomst zeker te stellen. Het is daarom dat de toetreding van Tony zo verheugend is, ..."

In de jaren '70, de jaren dat John Merckaert aan het roer stond, zou Raymond Ceulemans de Pentathlon overheersen. Enkel Ludo Dielis slaagde er in om één maal in 1977 de hegemonie te doorbreken. Ook in 1982 de laatste uitgave van de Pentathlon zou Dielis de zege opeisen. Het doek viel na 40 jaar over het toernooi. De economische crisis noopte de organisatoren een stap terug te zetten. In 1983 zou men nog de Grote Prijs Antoon Bauwens inrichten,

gericht naar alle spelers, klein en groot. De eerste uitgave werd gewonnen door een jonge man met een bijzondere familienaam : Sportleder. Sportleder zou Clem verslaan in de finale.

Fig. 10 : Dielis deelt in de prijzen

In de loop van de jaren negentig zou het licht stilletjes uitdoven. Nog één hoogtepunt echter, het diner voor het 50-jarig bestaan van K.B.C. “De Boerinnekes”, zoals vermeld werd op de menukaart, in de Salons d’Ouwe Kaars in Wijnegem in 1991. Versierd bord van in huis gerookte vissoorten, Velouté van Mechelse Asperges, Gebraden everzwijnfilet met poivradesaus, Gelegenheidsijstaart, Mokka en versnaperingen. Walter De Vos herinnert zich tot op de dag van vandaag nog het everzwijn. “Nog een stukje meneer?”, “Ja madame het is heel lekker, geef nog maar een stukje”.

Clément en Polleke zouden de gelagzaal overlaten, de nieuwe uitbater, moest niet van biljarten weten en zette een piano in de plaats. Hoe stom kan je zijn, het ding speelde waarschijnlijk nog vals ook. De overblijvende leden, vijf man en een paardenkop, trokken naar biljartzaak De Algarve. Op een goede dag rond 1995 besloot men er de brui aan te geven en stelde men zich de vraag wat te doen met wat er restte van de clubkas. Naar goede gewoonte zou het een diner worden, wel bescheiden dit maal, bij de Chinees, in jeansbroek.

Filip Steurs

Ekeren, 7 december 2011

www.bcdedeken.be/boerinnekens

Met dank aan Monique en Robert Merckaert, Ludo Vranckx (BC Avenue), Walter De Vos (BC Op de Meir), Antoon Van der Cruysen (trainingspartner Tony Schrauwen) en Rafaël Hulshagen (BC De Deken).

Bronnen :

- Archief van wijlen John Merckaert
- Foto- en knipselalbum van wijlen Clément en Polleke Van Hassel
- Het K.B.B.B. bondsblad Biljart – Billard
- Het Historisch Uitslagenarchief van de K.N.B.B.

Eén raadsel hebben we hier niet opgelost. Waar komt de naam van De Boerinnkens vandaan?? Er zijn meerdere pistes. Uit de meest accurate of spitsvondige inzendingen trekken we één winnaar die een bon van 50,- € ontvangt voor een etentje in Brasserie Gustav!